

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Harasimiuk

Protokolant: protokolant sądowy Aleksander Kondej

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

przeciwko M. G. (1)

o zapłatę

I. utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty wydany 10. lipca 2019 r. przez Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt II Nc 42/19;

II. nie obciąża pozwanej M. G. (1) obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda dalszych kosztów zastępstwa procesowego;

III. nieuiszczone koszty sądowe przejmują na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Ewa Harasimiuk

Sygn. akt **IC 661/21**

UZASADNIENIE

Wyroku z 6 kwietnia 2022 r.

Pozwem z 21 marca 2019 r. (data prezentaty sądu) powód wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że M. G. (1) zapłaci na rzecz Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 196.032,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego adwokata według norm przepisanych, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty. W pozwie wskazano, że podstawę roszczenia powoda stanowi weksel własny wypełniony na kwotę 196.032,96 zł, który został wystawiony jako niezupełny (in blanco) i wydany (...) przez M. G. (1) na zabezpieczenie spłaty pożyczki udzielonej na mocy umowy z nr (...) z dnia 31 października 2012 r., na podstawie której została jej udzielona pożyczka w wysokości 1.200.000 zł. Umowę aneksowano w dniu 31 sierpnia 2013 r. (k. 48)

W dniu 10 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla (k. 117).

Pozwana złożyła zarzuty od nakazu wydanego w sprawie, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu. W zarzutach złożono również wnioski o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty na zasadzie art. 492 § 3 zd. 3 k.p.c. oraz o zawieszenie postępowania do

czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego w sprawach prowadzonych przez Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie za sygn.. akt VK 263/17 oraz w sprawie dotyczącej oskarżonych J. P., M. G. (2) i M. G. (3).

W uzasadnieniu podniesiono, że czynność prawna polegająca na zawarciu umowy pożyczki nr (...) była nieważna z uwagi na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego – stosownie do brzmienia art. 58 § 2 k.c.. Nadto pozwana zakwestionowała, aby otrzymała pieniądze objęte umową. Podniosła, że została oszukana prawdopodobnie przez zorganizowaną grupę w skład której wchodził ówczesni członkowie Zarządu (...), którzy rozdysponowali między siebie środki pieniężne uzyskane w związku z zawarciem umowy pożyczki. Celem wykazania tych faktów zawnioskowano dowody z zeznań świadka P. S., oraz pozwanej w charakterze strony, a także J. P., M. G. (2) i M. G. (3), po ustaleniu adresów dla doręczeń w/w.

Pozwana została zwolniona od opłaty od zarzutów ponad kwotę 1.500 zł (k. 279). Wnioski o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty i zawieszenie postępowania zostały oddalone (k. 288)

Powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy w całości oraz przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego w związku ze zgłoszonymi przez pozwaną zarzutami (k. 294 odpowiedź na zarzuty).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dacie 8 kwietnia 2008 r. M. G. (1) po podjęciu uchwały o przyjęciu jej w poczet członków (...) w W. z siedzibą w W. od 08 kwietnia 2008 r. (dalej (...) lub (...)) złożyła wniosek o otwarcie Rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego (konta osobistego) w (...) i podpisała umowę o prowadzenie takiego rachunku (k. 315 wniosek, k. 316 i n. umowa, regulamin, aneksy)

W dniu 31 października 2012 r. M. G. (1) zawarła w (...) umowę pożyczki zabezpieczonej hipoteką Nr (...) w kwocie 1.200.000,00 zł na zakup nieruchomości. Oprocentowanie pożyczki oraz jej koszty określono umową – pożyczka oprocentowana była wg zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...), wynoszącej w dniu zawarcia umowy 16,80% w skali roku (§3, § 6 umowy k. 25 i n.). Miała być ona spłacona zgodnie z harmonogramem spłat do 30 października 2022 r. Całkowita kwota do zapłaty na datę zawarcia umowy wynosiła 2.623.814,81 zł (vide § 4 umowy). Zgodnie z umową w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stawała się należnością przeterminowaną (vide § 8 ust. 2 umowy), zaś § 7 umowy określał roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. Strony ustaliły również, że wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę na poczet spłaty pożyczki (...) zalicza w następującej kolejności na poczet: kosztów windykacji, w tym opłat za upomnienia i wezwania do zapłaty (ustalonych w § 8 ust. 1 umowy), prowizji i opłat, odsetek od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu umowy, odsetek jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej, wymagalnych odsetek za okresy obrachunkowe, kapitału przeterminowanego, odsetek naliczanych do dnia wpłaty, kapitału (§ 4 ust. 4 umowy). Pozwana złożyła oświadczenia, że w związku z zawarciem umowy (...) udzielił jej wyjaśnień dotyczących przeprowadzenia oceny ryzyka kredytowego, na podstawie którego (...) rozpoznał złożony wniosek, kosztów związanych z zawarciem umowy pożyczki, ryzyka zmiany stopy procentowej oraz o możliwości zmiany całkowitego kosztu kredytu/pożyczki w przypadku zmiany tej stopy, zasadach i terminach spłaty pożyczki oraz o skutkach braku płatności, ryzyka zmiany zabezpieczeń spowodowanych m.in. obniżeniem zdolności kredytowej, oraz oświadczenie, że przed zawarciem umowy otrzymała formularz informacyjny na trwałym nośniku. (k. 25 i n. umowa, k. 30 i n., k. 41 i n.). Regulaminy udzielania pożyczek zabezpieczonych hipoteką (...) w W. (k 34 i n. aktualny harmonogram spłaty pożyczki nr 8 (wszystkie koszty) z 31/10/2012 r. z potwierdzeniem jego doręczenia M. G. (1); k. 37 i n. harmonogramy spłaty, tabele opłat i prowizji, korespondencja stron, k. 77 deklaracja członkowska nr (...), k. 78 i n. – uchwały, tabele opłat, k. 92 i n Statut (...)).

Na zabezpieczenie wykonania umowy pożyczki nr (...) zawartej 31 października 2012 r. M. G. (1) wystawiła i wydała (...) w W. weksel in blanco, który stosownie do deklaracji wekslowej podpisanej 31 listopada 2012 r. (...) w W. miała prawo wypełnić na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi należnościami (...), w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty całości lub części kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy (...) prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. (...)

miała prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania. Weksel miał być płatny w siedzibie (...) w W.. Nadto stosownie do deklaracji mógł być opatrzony klauzulą „bez protestu” i klauzulą waluty w postaci numeru umowy kredytowej. Wystawca weksla zobowiązał się do informowania (...) o zmianie nazwy lub adresu (k. 25-33).

W dacie 31 października 2012 r. wypłacono na rachunek wskazany w umowie na rzecz M. G. (1) celem realizacji umowy kwotę 1.140.000,00 zł, tj. kwotę pożyczki pomniejszoną o prowizję wynikającą z § 5 pkt 2.a.II umowy – w kwocie 60.000, złotych (k. 52 i n. zestawienie operacji z rachunku płatniczego). Następnie dokonywano przelewów i wypłat zgodnie z umową i dyspozycjami pozwanej na kwoty: 12.000 zł, 6.500 zł (k. 54 z 31/10/2012 r.), 1.000 zł (k. 55 z 31/10/2012 r.), 4.800 zł (k. 56, 58 z 31/10/2012 r.), 1.200 zł (k. 57 z 31/10/2012 r.), 4.284,15 zł (k. 59 z 31/10/2012 r.), 33.693,82 zł (k. 60 z 31/10/2012 r.), 31.722,10 zł (k. 61 z 31/10/2012 r.), 1.003.290 zł (k. 62 z 31/10/2012 r. na rachunek P. S.), 42.427 zł (k. 53 zestawienie – wypłata z rachunku (...) r.).

W dniu 31 sierpnia 2013 r. M. G. (1) wystąpiła w prośbę do Zarządu (...) w W. o przesunięcie terminu spłaty pożyczki, która do prośba została zaakceptowana (k. 314) i w tej samej dacie strony podpisały Aneks do w/w umowy z 31 października 2012 r., na mocy którego ustalono, iż pierwsza rata przypada na dzień 30 listopada 2013 r. łącznie z prowizją w wysokości 12.000 zł – rata do zapłaty: 34.781,16 zł, kolejne raty miały być płatne do 30. dnia każdego miesiąca w wysokości 22.754,16 zł, ostatnia rata płatna do 30 października 2022 r. w wysokości 22.754,87 r. - łączna ilość rat 108 (k. 48 aneks, k. 49 i n. harmonogram spłat z 31/08/2013 r.). W okresie od 30/04/2015 r. do 12/01/2015 r. zaksięgowano z tytułu wykonaniu umowy przez pozwaną wpłaty w łącznej kwocie 1.391.755,68 zł w tym: 12.000 zł – prowizja, 434 zł - koszty windykacji, 2.041,92 zł - odsetki od należności przeterminowanych, 333.468,09 zł - odsetki umowne (za korzystanie z kapitału), 1.043.813,67 zł – kapitał. Naliczono odsetki umowne w wysokości 335.352,70 zł z uwzględnieniem renegotjacji umowy pożyczki i treści Aneksu nr (...) z 31/08/2013 r, oraz odsetki karne (od należności przeterminowanych) w kwocie 39.922,94 zł. Do spłaty pozostał kapitał w kwocie 156.186,33 zł, odsetki umowne w kwocie 1.884,61 zł, odsetki od należności przeterminowanych w kwocie 37.881,02, koszty wezwań do zapłaty – 81 zł (k. 312 – 313 wyliczenie stanu zadłużenia na dzień wystawienia weksla sporządzone przez dział księgowy (...) w W.)

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w dniu 05/02/2015 w sprawie X GU 53/15 ogłosił upadłość dłużnika (...) w W. w siedzibą w W. z możliwością zawarcia układu (k. 20 postanowienie), zaś 19/03/2015 r. w sprawie X GUp 87/15 zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, wyznaczając na syndyka masy upadłości L. K. (k. 21 postanowienie).

W dniu 15/12/2015 r. (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. wystosował do M. G. (1) wezwanie do zapłaty zaległego zadłużenia na kwotę 171.444,04 zł – zadłużenie na dzień 16/12/2015 r., z zastrzeżeniem, że w przypadku nieuregulowania zadłużenia w terminie 7 dni od doręczenia wezwania Syndyk zastrzega sobie prawo wypowiedzenia umowy oraz postawienia całego zadłużenia w stan natychmiastowej wykonalności (k. 63). Pismem z 10/02/2016 r., doręczonym pozwanej 18/02/2016 r. wypowiedziano umowę (k. 66 i n., k. 69), zaś pismem z 22/03/2016 r. ponownie skierowania do niej ostateczne wezwanie do zapłaty (k. 70).

Na datę 11 lipca 2017 r. na koncie M. G. (1) (Nr członkowski (...)) z tytułu umowy z 31 października 2012 r. widniało zadłużenie w wysokości 196.032,96 zł: niespłacony kapitał pożyczki 156.186,33 zł, 1.884,61 zł – niespłacone odsetki umowne, 37.881,02 zł – odsetki z tytułu należności przeterminowanych, 81,00 zł – prowizje i opłaty dodatkowe (k. 24).

(...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. stosownie do uprawnienia wynikającego z § 9 ust. 9 Umowy (k. 27) oraz deklaracji wekslowej (k. 23) uzupełniła weksel pozostałą do zapłaty kwotą zadłużenia w wysokości 196.032,96 zł i opatrzyła go datą płatności (04/08/2017 r.) oraz miejscem płatności (w W.). Następnie pismem z dnia 11 lipca 2017 r. (k. 73) zawiadomiła pozwaną o wypełnieniu weksla in blanco oraz wezwała ją do wykupu weksla. Powyższe doręczono pozwanej 17/07/2017 r. (k. 76). Do dnia wniesienia pozwu pożyczka nie została spłacona, a weksel nie został wykupiony przez pozwaną. (k. 22 kopia weksla, oryginał zabezpieczony u Kierownika Sekretariatu II Wydziału Cywilnego).

M. G. (1) zaciągnęła kilka pożyczek w (...), część z nich była regularnie spłacana (k. 320 i n. historia pożyczkowa członka). Tym niemniej jest ona jedną z oskarżonych o to, że w okresie od 4/03/2010 r. do 16/03/2011 r. (...) działając

w warunkach ciągu przestępstw, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu z P. S., S. B. i innymi osobami, przedłożyła poświadczające nieprawdę dokumenty (...) w celu uzyskania na swoje dane osobowe, ale z przeznaczeniem dla innych osób pożyczek (...) na łączną kwotę 1.900.000 złotych (...) czym doprowadziła do niekorzystanego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 746.235, 75 zł i brała udział w przywłaszczeniu mienia (...) w W. o znacznej wartości (k. 130 i n., zarzuty dot. pozwanej k. 166v – 167). Pożyczka będąca przedmiotem niniejszego postępowania, którą zabezpiecza weksel będący podstawą roszczenia powoda nie jest objęta aktem oskarżenia.

W dniu 10 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla (k. 117)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o w/w dokumenty urzędowe i prywatne, w zakresie objętym dyspozycjami art. 244 i 245 k.p.c. Żadna ze stron nie zakwestionowała skutecznie autentyczności i prawdziwości tych dokumentów, nie wzbudziły one również wątpliwości Sądu do co czasu i miejsca ich powstania.

Sąd w przeważającej mierze nie dał wiary zeznaniom świadka P. S. (e-protokół z 23/03/2022 r.), który jest współoskarżonym w sprawie karnej. Świadek zeznał, iż pozwana pracowała w (...) – w W. oraz w Fundacji (...). Zdaniem świadka pozwana zapłaciła mu za zakup nieruchomości – po podpisaniu umowy przedwstępnej. Ani świadek, ani pozwana nie przedstawili przedmiotowej umowy. Świadek zeznał, iż zwrócił pozwanej pieniądze, gdyż finalnie do nabycia mieszkania przez pozwaną nie doszło. Wpłaty dokonywał na konto pozwanej w (...). Zeznał, że nie ma wiedzy, aby spółka (...) (z którą współpracował i której współnikiem była jego córka) zaciągała pożyczki w (...) za pośrednictwem innych osób. Zeznał, iż w (...) zaciągał własne pożyczki. Reasumując strona pozwana nie wykazała zeznaniami tego świadka faktu, iż beneficjentem pożyczki bez podstawy faktycznej i prawnej był P. S. lub spółka (...), a umowa zawarta z pozwaną służyła obejściu prawa – bowiem osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą nie mogły zaciągać pożyczek w (...). W zeznaniach świadka pojawił się wątek zapłaty na poczet zakupu mieszkania przez pozwaną kwoty 500 może 600 tysięcy złotych, która to kwota miała odpowiadać całkowitej wpłacie dokonanej przez pozwaną na poczet ceny mieszkania. Świadek zeznał, że kwotę tę w całości przelał zwrótnie na konto pozwanej. Przy czym kwota ta nie koresponduje z dowodami w postaci dokumentów prywatnych – przelewu na rzecz P. S. w kwocie 1.003.290 zł dokonanego przez pozwaną 31/10/2021 r. (k. 62), a następnie spłat pożyczki (zestawienie wpłat przygotowane przez dział księgowy (...)).

Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w sprawie V K 263/17, z zeznań w charakterze świadków J. P., M. G. (2) i M. G. (3) jako nie mających znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. Zarówno dokumenty z akt postępowania karnego, jak i zeznania w/w świadków miały wykazać, iż pozwana nie była rzeczywistą stroną umowy. Przy czym pozwana powoływała się na nieważność umowy, jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego, nie zaś na jej pozorność, czy też zawarcie umowy innej treści niżli sporządzona i zabezpieczona wekslem in blanco. Podkreślenia wymaga, że pozwana nie wykazywała w niniejszym procesie istnienia wad oświadczenia woli po jej stronie.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanej w charakterze strony, bowiem prawidłowo wezwana nie stawiała się na terminie rozprawy i nie usprawiedliwiła swojej nieobecności, wnosząc o odroczenie rozprawy celem przeprowadzenia dowodu (e-protokół z 23/03/2022 r.)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie w całości, zaś zarzuty pozwanej od nakazu zapłaty wydanego II Nc 42/19 okazały się nieskuteczne.

Na wstępie wskazać należy, iż w uwagi na fakt, że pozew w niniejszej sprawie wniesiono w postępowaniu nakazowym w 2017 r., stosownie do art. 11 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019,

poz. 1469) znajdują w niej zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu sprzed zmianą kodeksu postępowania cywilnego dokonaną cytowaną ustawą – dalej k.p.c.

Sąd stanął na stanowisku, iż istniały podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wskazane w art. 495 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., bowiem żądanie pozwu wywodzone było z treści weksla własnego wystawionego przez pozwaną M. G. (1) oraz wydanego powódce na zabezpieczenie spłaty pożyczki wynikającej z umowy pożyczki zabezpieczonej hipoteką nr (...) zawartej 31 października 2012 r. (k. 25-33). Powód stosownie do uprawnienia wynikającego z § 9 ust. 9 Umowy (k. 27) oraz deklaracji wekslowej (k. 23) uzupełnił weksel pozostałą do zapłaty kwotą zadłużenia w wysokości 196.032,96 zł i opatrzył go datą płatności oraz miejscem płatności. Następnie pismem z dnia 11 lipca 2017 r. (k. 73) zawiadomił pozwaną o wypełnieniu weksla in blanco oraz wezwał ją do wykupu weksla. Do dnia wniesienia pozwu pożyczka nie została spłacona, a weksel nie został wykupiony przez pozwaną. Na weksel jako źródło zobowiązania, z którego wynikają roszczenia dochodzone przez powoda w niniejszym postępowaniu, wskazał zawodowy pełnomocnik strony powodowej. Zdaniem tego Sądu, roszczenia powoda okazały się uzasadnione zarówno w odniesieniu do kwoty głównej oraz odsetek umownych za opóźnienie.

Należy podkreślić, że wystawca składając podpis na blankiecie wekslowym zobowiązuje się bezwarunkowo zapłacić uzgodnioną z remitentem sumę wekslową. W razie braku spełnienia świadczenia przez dłużnika wierzyciel ma prawo wypełnienia weksla in blanco i domagania się zapłaty od wystawcy weksla. W postępowaniu nakazowym opartym na wekslu to kwestia ważności weksla jest badana przez sąd z urzędu. W pierwszej fazie tego postępowania ocena zasadności dochodzonego roszczenia jest ograniczona do prawidłowości wypełnienia weksla. W drugiej fazie, wywołanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty, dłużnik wekslowy może podnosić zarówno zarzuty formalne, jak i materialne, stanowiące środki obrony przeciwko zobowiązaniu wekslowemu, w tym również – w określonych warunkach – zarzuty dotyczące stosunku podstawowego. Jednakże nawet wtedy, gdy dłużnik nie podniósł zarzutów dotyczących ważności weksla, oceny w tym zakresie powinien dokonać sąd z urzędu. Wydanie nakazu zapłaty opartego na wekslu jest bowiem dopuszczalne jedynie wtedy, gdy weksel spełnia wymagania ważności w chwili dochodzenia praw z niego wynikających. Przeto zarówno w chwili wydawania wekslowego nakazu zapłaty, jak i w późniejszej fazie postępowania, sąd powinien z urzędu zbadać formalne wymagania ważności weksla, to jest ocenić, czy zostały spełnione wymagania przewidziane w art. 1 i art. 101 Prawa wekslowego (t.j. Dz. U. z 1936 r. Nr 37 poz. 282; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 r., V CK 60/04, OSNC 2005).

Norma prawna art. 101 Prawa wekslowego wymienia przesłanki, od spełnienia których uzależnione jest traktowanie dokumentu jako weksla własnego. Zgodnie z art. 101 pkt 7 tej Ustawy weksel własny musi zawierać podpis wystawcy. Warunkiem zatem odpowiedzialności wekslowej dłużników wekslowych jest złożenie własnoręcznego podpisu na wekslu. Dług wekslowy wystawcy weksla własnego jest długiem związanym z jego osobą. Podpis wystawcy weksla określa się, jako wymóg konieczny zobowiązania wekslowego osoby wystawcy. Konkludując, podpisanie weksla przez wystawcę jest więc bezwzględna przesłanką jego ważności, a jego brak jest nieusuwalny i powoduje, że w ogóle nie można mówić o istnieniu weksla.

Na gruncie niniejszej sprawy, strona pozwana przyznała w zarzutach, że podpisała umowę pożyczki na zabezpieczenie spłaty, której wystawiła weksel in blanco (tj. okoliczność przyznana i niezaprzeczona – art. 229 k.p.c. art. 230 k.p.c.; k. 22-23). Pozwana złożyła swój własnoręczny podpis zarówno pod tekstem przedmiotowej umowy (k. 25-29), jak i stanowiącymi jej integralną część załącznikami, w szczególności harmonogramem spłat (k. 34-39) oraz regulaminem udzielania pożyczek i kredytów zabezpieczonych hipoteką (...) (k. 30-33). Wnosząc o uchylenie wydanego w sprawie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa pozwana zakwestionowała istnienie roszczenia oraz prawdziwość danych zawartych w załączonym do pozwu wydruku – raporcie zadłużenia na dzień 11 lipca 2017 r., podnosząc, że nie uzyskała środków pieniężnych z zaciągniętej pożyczki. Twierdzenie to nie znajduje potwierdzenia w załączonym materiale dowodowym, z którego w sposób jednoznaczny wynika, że wypłacenie kwoty pożyczki nastąpiło w dniu zawarcia umowy na rachunek pozwanej. O istnieniu zobowiązania świadczy nade wszystko podpisany przez strony aneks do umowy (48) oraz pismo pozwanej z 31 sierpnia 2013 r. z prośbą o przesunięcie terminu spłaty pożyczki (k. 314). Istotnie należy zauważyć, że pozwana w żaden sposób nie zakwestionowała ani treści, ani ważności czy autentyczności weksla, w szczególności nie podniosła zarzutów odnoszących się do samego weksla lub stosunku wekslowego. Pozwana

nie wykazała również, że suma zobowiązania ze stosunku podstawowego, która została wskazana jako kwota wekslowa została w całości lub w części spłacona. Pozwana nie kwestionowała także, że złożone przez nią podpisy na umowie pożyczki, załącznikach do umowy czy też na wekslu nie są autentyczne. Wskazać również trzeba, iż weksel gwarancyjny in blanco został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanej i po skutecznym wypowiedzeniu umowy, wobec ziszczenia się przesłanek do jej wypowiedzenia. Prawdopodobność wypełnienia weksla nie budzi wątpliwości. Weksel podpisany przez pozwaną zawiera również wszystkie elementy wymienione w ww. ustawie. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż pozwana podpisała umowę jako konsument w myśl art. 22¹ k.c. Tym samym zaktualizował się obowiązek Sądu badania, czy umowa nie zawiera postanowień abuzywnych, oraz, czy na datę wypełnienia weksla należność nim objęta nie uległa przedawnieniu. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy doręczono pozwanej 18 lutego 2016 r., następnie wypełniono weksel i wezwano do jego wykupu – doręczono pozwanej zawiadomienie i wezwania do wykupu weksla w dniu 17 lipca 2017 r. W chwili wypełnienia weksla żadna z należności stanowiących komponent sumy wekslowej nie była przedawniona (vide k. 312 – 313). Termin płatności weksla ma istotne znaczenie, bowiem rozpoczyna bieg terminu przedawnienia wekslowego (art. 70 – 71 prawa wekslowego). Na gruncie utrwalonego orzecznictwa i w świetle piśmiennictwa istnieje zgodność, że jeżeli porozumienie wekslowe upoważnia posiadacza weksla do określenia daty płatności i nie zawiera oznaczenia terminu, w którym wystawca będzie zobowiązany do zapłaty do najwcześniejsza data płatności weksla musi odpowiadać, bądź być późniejsza od daty wymagalności roszczenia zabezpieczonego wekslem. W takim wypadku przedawnienie wekslowe biegnie od daty płatności uzupełniającej weksel na zasadach wskazanych w porozumieniu - dotyczy roszczeń wekslowych już istniejących. Przyjęto też ostatecznie, że prawo do wypełnienia weksla in blanco przedawnia się z upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu i konsekwentnie data płatności weksla nie może być późniejsza jak data przedawnienia roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego (vide uzasadnienie uchwały SN z 17/07/2020 r. w sprawie III CZP 72/19 i orzecznictwa tam przywołane). Roszczenia powoda stało się wymagalne 18 lutego 2016 r. jak wynika z zestawienia przygotowanego przez dział księgowości (...), pozwana zapłaciła naliczone odsetki umowne w kwocie 333.468,09 zł. (pozostało do spłaty 1.884,61 zł), oraz odsetki karne w kwocie 2.041,92 zł. Przy czym odsetki naliczane od należności przeterminowanych, objęte wekslem dotyczyły okresu od stycznia 2015 r. – zatem na datę wypełnienia weksla nie stanowiły należności przedawnionych.

Kolejną kwestią jest obowiązek Sądu badania z urzędu, w przypadku weksla zabezpieczającego umowę kredytu z udziałem konsumenta, a więc i umowę pożyczki zawartej z konsumentem, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres uregulowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter (vide: m.in. wyrok TSUE z 13/09/2018 r. w sprawie C-176/17). W niniejszej sprawie ponad wszelką wątpliwość udowodniono, iż zarówno sama umowa jak i jej zmiany były negocjowane z pozwaną. Pozwana wielokrotnie zaciągała pożyczki w (...), część z nich spłacając. Nie budzi też wątpliwości skuteczność dokonywanych wezwań do zapłaty, wypowiedzenia umowy, oraz wezwania do wykupu weksla. Wbrew twierdzeniom pozwanej, to ona była beneficjentką środków w tytule pożyczki, z którą związany był weksel gwarancyjny. Kwota ta została przelana na jej rachunek założony w (...) kilka lat wcześniej i rozdysponowana zgodnie z jej poleceniami lub pozwana dokonała wypłat gotówkowych.

Wbrew zapatrywaniom pozwanej również toczące się postępowanie karne pod sygnaturą akt V K 263/17, nie dowodzi nieważności zawartej przez strony umowy pożyczki. Stosownie do treści art. 11 k.p.c. jedynie ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną. Z przywołanego przepisu wynika, że sąd w postępowaniu cywilnym jest związany ustaleniami sądu karnego co do faktów, które stanowiły znamiona przypisanego sprawcy przestępstwa. Związanie dotyczy ustalonych w sentencji wyroku znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia dotyczących czasu i miejsca, to jest elementów stanu faktycznego przestępstwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2005 r., sygn. akt III CK 642/04). Także marginalnie wskazać trzeba, że zakresem wskazywanego przez pozwaną postępowania karnego nie jest objęta przedmiotowa umowa pożyczki, lecz umowy pożyczek hipotecznych nr (...) oraz nr (...) (k. 133, k. 136 verte).

W ocenie Sądu Okręgowego, zarzuty pozwanej w świetle dowodów zaferowanych przez stronę powodową nie zasługiwały na uwzględnienie i nie mogły doprowadzić do uchylecia nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 31 listopada 2012 r i oddalenia powództwa. Podkreślić należy, że koniecznym warunkiem uzyskania przez dłużnika wekslowego, orzeczenia sądowego uwzględniającego zgłoszone w postępowaniu cywilnym zarzuty jest udowodnienie faktów prawotwórczych dotyczących podnoszonych twierdzeń. Jest to ogólna zasada prawa cywilnego wynikająca z treści przepisu art. 6 k.c. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740), z którego wynika, iż ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo żąda określonego świadczenia od innej osoby jest obowiązany udowodnić fakty uzasadniające to żądanie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1961 r., sygn. III PZP 24/69, OSNC 1970/5/76). Wskazać też należy, iż art. 6 k.c. reguluje kwestię ciężaru dowodu, natomiast art. 232 zd. 1 k.p.c. zagadnienie ciężaru udowodnienia. Związek pomiędzy tymi przepisami polega na tym, że strona, na której z mocy art. 6 k.c. ciąży ciężar dowodu, ma powinność udowodnienia w procesie powoływanego przez nią faktu zgodnie z art. 232 zd. 1 k.p.c. Z kolei w art. 6 k.c. mowa jest o faktach prawnych, tj. o faktach objętych hipotezą normy prawnej, z którymi dyspozycja tej normy wiąże określone skutki prawne. Ze względu na charakter skutków materialnoprawnych powiązanych z danym faktem, fakty prawne dzieli się na prawotwórcze (prowadzą do powstania skutków prawnych, np. zawarcie umowy), prawotamujące (powodują, że określone skutki prawne w danym przypadku nie powstają, np. wada oświadczenia woli) i prawoniweczące (powodują, że skutki prawne faktu prawotwórczego ustały, np. wykonanie zobowiązania umownego). Biorąc pod uwagę materialnoprawny i procesowy aspekt reguły wyrażonej w komentowanym przepisie oraz podział rodzajów faktów prawnych, należy stwierdzić, że co do zasady ciężar dowodu faktów prawotwórczych spoczywa na powodzie, a pozostałych faktów na pozwanym, przy czym zgodnie z 232 zd. 1 k.p.c. fakty prawotwórcze musi udowodnić strona, która na ich podstawie twierdzi o istnieniu praw czy obowiązków, a fakty prawotamujące czy prawoniweczące musi udowodnić strona, która z nich wywodzi swoje twierdzenie o nieistnieniu praw czy obowiązków. W niniejszym postępowaniu pozwana zakwestionowała spełnienia świadczenia przez (...) na jej rzecz po podpisaniu umowy pożyczki, oraz wysokość swoich zobowiązań w stosunku do (...) na datę uzupełnienia weksla. Przy czym w żaden sposób nie udowodniła pierwszego z zarzutów, nie sprecyzowała też drugiego zarzutu ani nie przedstawiła dowodów, czy też wniosków na poparcie tezy, iż dokonano wadliwego wyliczenia zobowiązań pozwanej na datę wypowiedzenia umowy, a następnie na datę wypełnienia weksla, wezwania do zapłaty i wykupu weksla. Pozwana powołując się na fakt prawoniweczący, a mianowicie, że spełnione zostało świadczenie z tytułu umowy pożyczki w wysokości wyższej aniżeli dochodzona przez powoda, powinna wykazać te fakty, bowiem to pozwana wyciąga z faktu spełnienia świadczenia korzystne dla siebie skutki prawne (wygaśnięcie zobowiązania). Samo tylko zakwestionowanie treści dokumentu prywatnego nie jest wystarczające do pozbawienia mocy dowodowej tego dokumentu. Zgodnie z dyspozycją art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi tylko dowód, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która go podpisała (wystawcy). Jeżeli dane pismo zostanie uznane za dokument prywatny, to korzysta z domniemania prawdziwości w tym sensie, że tekst zawarty w dokumencie jest niesfałszowany. Dokument prywatny nie dowodzi natomiast materialnej prawdziwości zawartego w nim oświadczenia. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej i rozstrzyga o niej sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 §1 k.p.c.). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. W orzecznictwie przyjęto, że dokumentem prywatnym jest każde pismo będące dokumentem, o ile nie jest ono dokumentem urzędowym, w związku z tym dotyczy to również wyciągu z ksiąg bankowych, zestawień przygotowanych przez dział księgowy danego podmiotu, historii przepływów na rachunku, etc. Z dokumentem prywatnym nie wiąże się domniemanie prawne, iż jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy.

W świetle powyższego, pozwana nie sprostала ciężarowi wykazania prawdziwości swoich zarzutów.

Sąd też nie znalazł podstaw do przyjęcia, iż umowa pożyczki zawarta pomiędzy stronami jest nieważna jako mająca na celu obejście ustawy i sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Wywód Skarżącej sprowadzający się do uznania, iż podpisanie przez pozwaną umowy jest wynikiem przestępstwa – a zatem jest ona nieważna z mocy prawa, słusznie w odpowiedzi na zarzuty zripostował powód. Dla bytu czynu zabronionego nie ma znaczenia, czy nastąpiła wypłata środków finansowych, uzyskanie wsparcia finansowego, zrealizowanie zamówienia. Celem normy z art. 297 k.k. jest penalizacja zachowań nierzetelnych kredytobiorców. |Zawarcie umowy nie należy do znamion

przestępstwa, a wyczerpanie znamion w/w czynu zabronionego nie powoduje automatycznej nieważności umowy. Z kolei przedmiotem ochrony prawnej z art. 286 §1 k.k. jest przede wszystkim mienie pokrzywdzonego. Brak jest zatem podstaw do przyjmowania, iż na skutek moralnie nagannego zachowania pozwanej miałaby ona korzystać z ochrony norm generalnych w postaci zasad współżycia społecznego i nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy w sytuacji, gdy (...) wykonał swoje zobowiązanie na jej rzecz i przy podzieleniu argumentacji strony pozwanej musiałby zostać pozbawiony ochrony prawnej. Zwłaszcza w kontekście zeznań świadka, iż pozwana była pracownikiem (...), danych wskazujących, iż zaciągała tamże pożyczki i znała mechanizmy działania (...), wykorzystując je dla własnych celów, co w niniejszej sprawie pozostaje bez znaczenia. Bowiern poza zakresem zainteresowania Sądu meriti jest rzeczywisty cel, na jaki pozwana przeznaczyła środki wypłacone przez (...) w wykonaniu umowy. Istotna jest jedynie kwestia, iż (...) miał podstawę faktyczną i prawną do uzupełnienia weksla gwarancyjnego oraz ,że uczył to zgodnie w przekazaną mu deklaracją wekslową.

Zgodnie z dyspozycją art. 493 § 4 zdanie drugie i trzecie k.p.c. (sprzed nowelizacji) w postępowaniu po wniesieniu zarzutów jeżeli zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania, sąd z urzędu postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie rozstrzygnięcie. W innym przypadku sąd wydaje wyrok, którym w całości lub części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku na podstawie art. 496 § 4 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie obciążył pozwanej dalszymi kosztami postępowania (ponad orzeczone nakazem zapłaty) w oparciu o art. 102 k.p.c., który przewiduje, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Pozwana została zwolniona częściowo od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty. Biorąc pod uwagę obecną sytuację rodzinną, osobistą i majątkową pozwanej (k. 127-129; k. 219-269), które to okoliczności legły u podstaw jej zwolnienia, Sąd zdecydował się nie obciążać jej dodatkowymi kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej (pkt. II. wyroku) oraz nieuiszczonymi kosztami sądowymi pomimo, że była stroną przegrywającą postępowanie (pkt. III. wyroku). Orzekając o nieuiszczonych kosztach sądowych, na które składają się koszty opłaty sądowej od ponoszenia, których pozwana została zwolniona, Sąd Okręgowy na podstawie art. 113 ust. 4 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2257) przejął je na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Ewa Harasimiuk

Zarządzenie:(...)

SSO Ewa Harasimiuk